

Vzdělávací obor:

Dějepis

Očekávaný výsledek učení:

CAS-DEJ-001-ZV9-011

Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.

Popis úrovně NA CESTĚ

- Sám nebo s pomocí rekonstruuje a popíše pojetí společenských rolí mužů a žen ve vybraných situacích v minulosti (např. očekávání od ženy ve středověké společnosti – žena jako dcera, manželka, vdova, řeholnice).
- Identifikuje příklady diskriminace a charakteristické rysy utváření a/nebo vynucování sociálních a genderových norem; stanoví, čím se současnost odlišuje a co zůstává stejné.
- Postup opakuje na příkladu dalších historických situací (např. 19. století, 60. léta 20. století); formuje vlastní náhled a názor na základě porozumění historickým změnám i neměnným stavům v rámci genderových rolí.

Elena Lacková: Kontinuita a proměny ve společenském postavení žen

Autorka materiálu: PhDr. Helena Sadílková, Ph.D.

Anotace

Na základě různých druhů zdrojů žáci reflektují proměny a kontinuity různých aspektů (nerovné) pozice žen ve společnosti. Učí se pracovat s detailní textovou analýzou, na základě které formulují svá tvrzení a domněnky. Metodika vede k debatě o dalších aspektech individuálních identit a identifikací mimo kategorii genderu, které mohou negativně ovlivňovat životy jednotlivců skrze utváření různých nerovností a diskriminační jednání (společenská třída, etnický původ/rasa, míra vzdělání atp.). Součástí metodiky je zaměření na podporu analýzy konkrétních životních situací v širším společenském kontextu, empatického přemýšlení o situacích druhých lidí a bariér, kterým čelí, při soustředění na možnosti řešení obtížných životních situací a narovnávání společenských nerovností.

Zadání pro žáky

Aktivita 1 (individuální práce a společná reflexe)

Krok 1 – Individuální čtení textu: Tohle jsou nejzajímavější ženy ve světě českých financí – monopol mužů končí. Zadání i text viz pracovní list.

Krok 2 – Společná reflexe: Které ze zapsaných aspektů nerovného postavení žen lze označit za související se současnou dobou a které za historicky kontinuální? Zadání viz pracovní list.

Aktivita 2 (práce ve skupinách)

Společné čtení úryvku ze životopisu Eleny Lackové: Elena Lacková. Narodila jsem se pod šťastnou hvězdou. Praha, Triáda, 1997, s. 175–182. Zadání i text viz pracovní list.

Krok 1 – Ve skupině se na základě analýzy textu pokuste určit, do kterého období v historii Československa lze vyprávění zařadit.

Krok 2 – Ve skupině vytvořte seznam nerovností, kterým Elena Lacková čelila, soustředte se na jeho rozdělení na (1) příčiny, (2) důsledky a (3) způsoby či podporu při jejich překonávání.

Krok 3 – Společná diskuse ve třídě o tom, které z nerovností, jež Elena Lacková zažívala, lze označit za systémové a které za individuální. Soustředte se přitom na pečlivou analýzu příčin zažívaných nerovností. Diskutujte také o způsobech překonávání zažívaných nerovností: do jaké míry šlo o individuální snahu a podporu, do jaké míry se mohla Lacková opřít o státní podporu a systém?

Aktivita 3 (práce ve skupinách, společná diskuse ve třídě)

Práce ve skupinách: Porovnání seznamů příčin, důsledků a způsobů překonávání různých typů nerovností, vzniklých na základě předchozí analýzy textů. Zadání viz pracovní list.

Společná diskuse:

Krok 1 – Diskuse nad možnostmi hodnocení sledovaných nerovností jako historicky kontinuálních/aktuálních/individuálních/systémových.

Krok 2 – Diskuse nad způsoby překonávání společenských nerovností při soustředění na limity individuálních snah a podpory na jedné straně, a systémové podpory na straně druhé.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k občanství a udržitelnosti Zohledňování propojenosti světa KOB-ZPS-000-ZV9-001	<i>Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.</i>	- vytvářím zadání, při nichž žák potřebuje srovnávat shodné a odlišné rysy různých situací a systémů – v rámci oboru i napříč různými oblastmi - podněcuji žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků různých situací a procesů, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení otázek a odpovědí
KK osobnostní a sociální Resilience: odolávání obtížným situacím KOS-ODO-000-ZV9-001	<i>Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.</i>	- poskytuji inspirativní příklady úspěšných jednotlivců, kteří překonali obtíže, a diskutuji o jejich strategiích - zařazuji takové situace, které v rámci mezilidských vztahů podporují KK komunikační a empatii - začleňuji do výuky příklady ze života a osobnostního rozvoje, další scénáře nebo příběhy překonávání překážek a následného růstu

Metodický komentář pro učitele

Vyučující vede a moderuje společné debaty ve třídě v rámci Aktivit 1, 2 a 3. Ve všech fázích realizace je vhodné žáky povzbuzovat k tomu, aby svá tvrzení a domněnky dokládali konkrétními citacemi z textů, a motivovat je k širším úvahám nad zjištěnými fakty.

Popis ověřování

Vyučující ověřuje:

- schopnosti identifikovat a analyzovat příklady diskriminace se soustředěním na vynucování sociálních a genderových norem;
- rozvíjení schopnosti na základě vlastní analýzy porovnat různé příklady společenských nerovností, kterým čelí/čelily ženy;
- porozumění aspektům společenských nerovností žen a schopnosti jejich vyhodnocení jako historicky kontinuálních nebo proměňujících se;
- rozvíjení schopnosti empatického vhledu do zkušeností různých lidí.